

Riina Järve-Tammiste
Sotsiaalteenuste ja ekspertiisi osakonna
peaspetsialist

-
-
- **Rehabilitatsiooniteenus**
  - **Erihoolekandeteenus**
  - **Sotsiaaltoetused puuetega inimestele**
  - **Pilootprojekt „Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu“**

REHABILITATSIOONITEENUS

□ **Rehabilitatsiooniteenuse eesmärk** on parendada puudega inimese iseseisvat toimetulekut, suurendada ühiskonda kaasatust ja soodustada töötamist või tööle asumist

□ **Rehabilitatsiooniteenuse alaeesmärgid :**

puudega lapsed – soodustada lapse arengut ja võimetekohase hariduse omandamist

puudega tööealised – toetada tööle asumise valmisolekut või tööl püsimist

puudega eakad – parendada iseseisvat toimetulekut

RIIGI POOLT RAHASTATAVALE REHABILITATSIOONITEENUSE SAAMISELE ÕIGUSTATUD ISIKUD

- Puuet taotlevad lapsed ja need puuet taotlevad tööealised isikud, kelle suhtes teeb vastava otsuse Sotsiaalkindlustusamet
- Puudega lapsed ja täiskasvanud
- Tööealised (16-a kuni vanaduspensioni ealised) psüühilise erivajadusega inimesed, kelle töövõime kaotus on vähemalt 40%
- Alaealiste komisjoni otsusel suunatud isikud

ISIKU ISESEISVA TOIMETULEKU, SOTSIAALSE INTEGRATSIOONI JA TÖÖLE ASUMISE SOODUSTAMISEGA SEOTUD TEGEVUSED

Rehabilitatsiooniteenus

- Proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite vajadus
- Hooldusteenused (mh lapsehoiuteenus)
- Isikliku abistaja teenus
- Tervishoiuteenused, haridusvaldkonna teenused, tööturuteenused, sotsiaalteenused jne

Riigi poolt on kehtestatud maksimaalne määr mille ulatuses rahastatakse rehabilitatsiooniteenuse raames osutatavaid kindlaid teenused ühe isiku kohta ühel kalendriaastal

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED

- **Rehabilitatsioonivajaduse hindamine ja planeerimine:** tegevusvõime, keskkonna toetuse ja abivajaduse hindamine, tegevuste planeerimine rehabilitatsiooniks ning fikseerimine rehabilitatsiooniplaanis
- **Rehabilitatsiooniplaani täitmise juhendamine:** isiku, tema pere ja vajaduse korral isiku lähivõrgustiku (omavalitsuse sotsiaaltöötaja, teiste teenuste osutajate, v.a rehabilitatsiooniteenuse osutajate) nõustamine ja juhendamine rehabilitatsiooniplaani elluviimisel juhtumikorralduse põhimõttel; juhendamine ühe meeskonnaliikme poolt korraga
- **Rehabilitatsiooniplaani täiendamine ja tulemuste hindamine:** rehabilitatsiooniplaani täiendamine meeskonnatöös ning vahehindamiste läbiviimine rehabilitatsiooniprotsessis mitme spetsialisti poolt

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED

- **Füsioterapeudi teenus** - motoorse sooritusvõime ja tegevuskeskkonna (sh lasteaia-, kooli-, kodu- ja töökeskkonna) hindamine, nõustamine ja kohandamise soovitusel; individuaalsete liigutuslikku arengut soodustavate/säilitavate programmide koostamine, terapeutiliste meetodite rakendamine ja tegevuse tulemuslikkuse hindamine koostöös kliendiga; abivahendi vajaduse hindamine ja kasutusõpetus
- **Füsioterapeudi grupitöö** - tegevused tugiliikumisaparaadi või organsüsteemi funktsionaalse võime taastamiseks grupis; grupis minimaalselt 4 ja maksimaalselt 7 inimest

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAV FÜSIOTERAPEUDI TEENUS ON KOMPLEKSTEENUS. REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES EI RAHASTATA ERALDIŠEISVALT SELLISEID PROTSEDUURE NAGU SOOJA-, KÜLMA-, ELEKTRIRAVI, MASSAAŽ, VESIRAVI, VANNID.

FÜSIOTERAPEUDI TEENUSE SISU

- **Eesti Füsioterapeutide Liidu** hinnangul peaks füsioteraapia protseduur koosnema

füsioterapeutilisest hindamisest

füsioterapeutilise diagnoosi määramisest

teraapia planeerimisest

sekkumisest (füsioterapeutilised käsitusmeetodid näiteks kehaline harjutus)

terapeutilise lähenemise efektiivsuse hindamisest ja tulemuste dokumenteerimisest

FÜSIOTERAPEUDI TEENUSE SISU

- **Eesti Füsioterapeutide Liidu** hinnangul on füsioterapeutiline sekkumine füsioterapeudi käsutuses olevate füsioterapeutiliste strateegiatega abiga teostatav protseduur, mis koosneb manuaalsest käsitlemisest, funktsionaalsest harjutamisest, füüsilise ravi meetodite kasutamisest, patsiendi/ kliendi verbaalsest või manuaalsest juhendamisest/ tagasisidest sooritusest ja kommunikatsioonist. Sekkumine võib olla suunatud ka puude, kahjustuse või funktsionaalse piirangu tekke ennetamisele, sisaldades indiviidi tervisliku seisukorra, elukvaliteedi ja/ või heaolu parandamist.
- **Eesti Füsioterapeutide Liit on** kulupõhistes arvestustes jaotanud füsioterapeudi teenuse protsentuaalselt järgmiselt:
  - Füsioterapeutiline hindamine - 25 %
  - Terapeutiline harjutus - 60%
  - Funktsionaalne treening igapäevategevuste parendamiseks - 10 %
  - Füüsikaline ravi - 5 %**

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED

- **Tegevusterapeudi ja loovterapeudi teenus** - tegevused funktsionaalsete võimete arendamiseks ja tegevusvõime kujundamiseks, sh tegevusvõime täpsustamine; igapäevaelus toimetuleku õpetamine
- **Tegevusterapeudi ja loovterapeudi grupidöö** - tegevused funktsionaalsete võimete arendamiseks ja tegevusvõime kujundamiseks grupis, igapäevaelus toimetuleku õpetamine. Grupis minimaalselt 2 ja maksimaalselt 7 inimest
- **Sotsiaaltöötaja teenus** - nõustamine, juhendamine ja teraapiate läbiviimine sotsiaalsete probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks eesmärgiga toetada/soodustada edaspidist toimetulekut; kliendi lähivõrgustiku aktiveerimine, avalike teenuste osutajate juhendamine ja koordineerimine

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED

- **Sotsiaaltöötaja perenõustamine** - erivajadusega lapse/täiskasvanu ja tema pereliikmete nõustamine grupis ja teraapia
- **Sotsiaaltöötaja grupinõustamine** - sarnase erivajadusega lapse/täiskasvanu nõustamine grupis ja teraapia; grupis minimaalselt 4 ja maksimaalselt 7 inimest
- **Eripedagoogi teenus** - pedagoogilised korrektsioonitegevused kognitiivsete oskuste, kommunikatsiooni, sotsiaalsete oskuste jm arendamiseks (sh tegevusvõime täpsustamine) ning pedagoogiline nõustamine; orienteerumis- ja liikumisõpetus (valge kepi kasutamine, marsruutide õpetamine jm), punktkirja õpetamine, igapäevatoimingute õpetamine, kommunikatsioonioskuste õpetamine ja arendamine ning infotehnoloogia kommunikatsioonivahendite kasutamise õpetamine nägemis- ja/või kuulmispuudega isikutele

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED

- **Eripedagoogi perenõustamine** - erivajadusega lapse/täiskasvanu ja tema pereliikmete nõustamine, pedagoogilised korrektsioonitegevused kognitiivsete oskuste, kommunikatsiooni, sotsiaalsete oskuste jm arendamiseks
- **Eripedagoogi grupinõustamine** - Sarnase erivajadusega lapse/täiskasvanu nõustamine grupis, pedagoogilised korrektsioonitegevused kognitiivsete oskuste, kommunikatsiooni, sotsiaalsete oskuste jm arendamiseks; grupis minimaalselt 2 ja maksimaalselt 7 inimest
- **Psühholoogi teenus** - nõustamine ja psühhoteraapia isiksusest ja suhetest tingitud toimetulekuprobleemide ennetamiseks ja lahendamiseks, sh tegevusvõime täpsustamine

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED

- **Psühholoogi perenõustamine** - erivajadusega lapse/täiskasvanu ja tema pereliikmete nõustamine/psühhoteraapia grupis
- **Psühholoogi grupinõustamine** - sarnase erivajadusega lapse/täiskasvanu nõustamine psühhoteraapia grupis; grupis minimaalselt 2 ja maksimaalselt 7 inimest
- **Logopeedi teenus** - kõnepuude korrigeerimine ning kõne ja suhtlemisoskuse kujundamine, sh tegevusvõime täpsustamine
- **Logopeedi seanss perele** - erivajadusega lapse/täiskasvanu ja tema pereliikmete nõustamine grupis
- **Logopeedi grupinõustamine** - Sarnase erivajadusega lapse/täiskasvanu nõustamine grupis; grupis minimaalselt 2 ja maksimaalselt 7 inimest

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED JA NENDE MAKSIMAALNE MAKSUMUS

- Puudega lastele kuni **1295 euro** eest kalendriaastas
- Puudega täiskasvanutele kuni **448 euro** eest kalendriaastas
- Tööealistele (16-a kuni vanaduspensioni ealised) psüühilise erivajadusega inimesed, kelle töövõime kaotus on vähemalt 40% kuni **2158 eurot** kalendriaastas
- Alaealiste komisjoni otsusel suunatud isikutele kuni **1295 euro** eest kalendriaastas

---

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED JA NENDE MAKSIMAALNE MAKSUMUS

ERANDID

- Rehabilitatsioonivajaduse hindamine ja rehabilitatsiooni planeerimine - teenust võib osutada kuni **191,73 euro** eest kalendriaastas
- Rehabilitatsiooniplaani täitmise juhendamine
  - Puudega lastele* kuni **127,82 euro** eest kalendriaastas
  - Puudega täiskasvanutele* kuni **63,91 euro** eest kalendriaastas
  - Tööealistele* (16-a kuni vanaduspensioni ealised) psüühilise erivajadusega inimesed, kelle töövõime kaotus on vähemalt 40% kuni **671,07 eurot** kalendriaastas
  - Alaealiste komisjoni otsusel suunatud isikutele* kuni **127,82 euro** eest kalendriaastas

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED JA NENDE MAKSIMAALNE MAKSUMUS

ERANDID

□ Rehabilitatsiooniplaani täiendamine ja tulemuste hindamine

Puudega lastele kuni **63,91 euro** eest kalendriaastas

Puudega täiskasvanutele kuni **63,91 euro** eest kalendriaastas

Tööealistele (16-a kuni vanaduspensioni ealised) psüühilise erivajadusega inimesed, kelle töövõime kaotus on vähemalt 40% kuni **223,69 eurot** kalendriaastas

Alaealiste komisjoni otsusel suunatud isikutele kuni **63,91 euro** eest kalendriaastas

---

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED JA NENDE MAKSIMAALNE MAKSUMUS

ERANDID

□ Füsioterapeudi teenus

*Puudega lastele kuni **217,30 euro** eest kalendriaastas*

*Puudega täiskasvanutele kuni **108,65 euro** eest kalendriaastas*

*Tööealistele (16-a kuni vanaduspensioni ealised) psüühilise erivajadusega inimesed, kelle töövõime kaotus on vähemalt 40% kuni **108,65 eurot** kalendriaastas*

*Alaealiste komisjoni otsusel suunatud isikutele kuni **217,30 euro** eest kalendriaastas*

- Kuni 18-aastaselt liikumispuudega isikul on kuni selle kalendriaasta lõpuni, mil isik saab 18-aastaseks, õigus saada füsioterapeudi ja füsioterapeudi grupitöö teenuseid kolmekordses maksimaalses määras isiku kohta ühes kalendriaastas

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED JA NENDE MAKSIMAALNE MAKSUMUS

- **Ööpäevaringne majutus** - majutamine rehabilitatsiooniplaani koostamise või teenuse osutamise ajal koos toitlustamisega 1 kord päevas arvestusega **üks ööpäev maksimaalselt 23,97 eurot**
- Majutusteenust osutatakse
  - puuet taotlevatele ja puudega lastele ning täiskasvanutele, samuti alaealiste komisjoni otsusel suunatud lastele kuni **119,85 euro** eest kalendriaastas
  - alla 16-aastaste laste saatjatele kuni **119,85 euro** eest kalendriaastas
  - psüühilise erivajadusega püsivalt töövõimetutele inimestele kuni **838,95 euro** eest kalendriaastas

REHABILITATSIOONITEENUSE RAAMES OSUTATAVAD TEENUSED JA NENDE MAKSIMAALNE MAKSUMUS

- **Sõidukulude hüvitamine** - transport rehabilitatsiooniteenuse osutamise kohta ja rehabilitatsiooniteenuse osutamise kohast isiku elukohta

Kui inimese elukoht ja rehabilitatsiooniteenuse osutaja asukoht on erinevates valdades või linnades, siis riik kompenseerib sõidukulud nii rehabilitatsiooniteenuse saajale kui ka vajadusel tema saatjale (lapsevanemale, abikaasale, hooldajale vm abistajale), kummalegi maksimaalselt **41,55 eurot** aastas

Sõidukulude hüvitamise taotlusele tuleb lisada sõidukulu tõendavad dokumendid.

REHABILITATSIOONITEENUSE TAOTLEMINE

- Rehabilitatsiooniteenuse saamiseks tuleb täita **rehabilitatsiooniteenuse taotlus**.
- **Taotlusele lisada** koopia isikut tõendavast dokumendist.
- **Psüühilise erivajadusega inimesed esitavad lisaks:**
  - 1) perearsti või eriarsti tõendi (väljavõtte haigusloost või tervisekaardist) psüühikahäire esinemise kohta. Tõendit ei pea esitama dementsuse diagnoosiga vanaduspensioni ikka jõudnud isik, kellel ei ole lisaks muud psüühikahäiret, samuti isik, kellel on kehtiv otsus psüühikahäire tõttu tuvastatud puude või püsiva töövõimetuse kohta pärast 01.01.2003;
  - 2) perearsti või eriarsti tõendi somaatiliste haiguste kohta.
- **Taotlust ei pea täitma:**
  - isikud, kes suunatakse rehabilitatsiooniteenusele ekspertarsti otsusel seoses puude raskusastme määramisega
  - alaealised õigusrikkujad, kelle kohta esitatakse Sotsiaalkindlustusametile alaealiste komisjoni otsus, kus mõjutusvahendina on märgitud rehabilitatsiooniteenus.

REHABILITATSIOONITEENUSE TAOTLEMINE

- Taotluse rahuldamisel väljastatakse isikule **suunamiskiri**, millele lisatakse teenuste loetelu, kuhu on märgitud kasutada olevad vabad vahendid ning rehabilitatsiooniteenuse osutajate nimekiri
- Isikule sobiva asutusse tuleb teenusele registreeruda **21 päeva** jooksul pärast suunamiskirja saamist
- Pärast rehabilitatsiooniteenuse osutamist koostab rehabilitatsiooniasutus osutatud teenuste kohta **arve**. Teenuse saaja (või tema seaduslik esindaja) kinnitab oma **allkirjaga**, et arves märgitud teenuseid on osutatud
- **Arve tasub Sotsiaalkindlustusamet rehabilitatsiooniteenust osutanud asutusele**

KUIDAS TOIMUB REHABILITATSIOONITEENUS

- Koostatakse isiklik rehabilitatsiooniplaan (lastele kehtivusega 6 kuud, 1 aasta, 2 aastat või 3 aastat; täiskasvanutele kehtivusega 6 kuud, 1 aasta, 2 aastat, 3 aastat või 5 aastat)
- Juhendatakse inimest, kuidas rehabilitatsiooniplaanis kirjeldatud tegevusi ellu viia
- Osutatakse rehabilitatsiooniplaanis märgitud teenuseid
- Vajadusel viiakse läbi vahehindamisi
- Hinnatakse rehabilitatsiooniprotsessi tulemuslikkust

REHABILITATSIOONIPLAANI KOOSTAMINE

- Koostamisele võib kuluda kuni 15 tundi sh rehabilitatsioonimeeskonna omavahelised arutelud, koostöö ja dokumendi kirjalik vormistamine
- Koostamisel osaleb aktiivselt isik ise või tema seaduslik esindaja ning kogu rehabilitatsioonimeeskond, kuhu peab kuuluma vähemalt 5 erinevat spetsialisti – psühholoog, arst, sotsiaaltöötaja, tegevusterapeut, õde, füsioterapeut, eripedagoog, pedagoog või logopeed

REHABILITATSIOONIPLAANI KOOSTAMINE

- Somaatilise häire või kahjustusega isikule rehabilitatsiooniplaani koostamisel peab rehabilitatsioonimeeskonda kuuluma füsioterapeut või tegevusterapeut
- Meele- või kõnepuudega või vaimse alaarenguga isikule rehabilitatsiooniplaani koostamisel peab rehabilitatsioonimeeskonda kuuluma eripedagoog või logopeed
- Töövõimelisele 18-aastasele kuni vanaduspensioniealisele isikule rehabilitatsiooniplaani koostamisel peab rehabilitatsioonimeeskonda kuuluma psühholoog, kes on läbinud karjäärinõustamise koolituse
- Kuni 18-aastasele isikule rehabilitatsiooniplaani koostamisel peab rehabilitatsioonimeeskonda kuuluma eripedagoog
- Täisealisele psüühikahäirega isikule rehabilitatsiooniplaani koostamisel peab rehabilitatsioonimeeskonda kuuluma psühhiaater
- Kui psüühikahäirega isikule on koostatud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse §-s 10 nimetatud individuaalne tööotsimiskava, on rehabilitatsiooniteenuse osutajal õigus seda isikult nõuda rehabilitatsiooniplaani koostamiseks, sealhulgas rehabilitatsiooniplaani tegevuskava täitmiseks

REHABILITATSIOONIPLAANI TEGEVUSKAVA

- Tegevuskavasse märgitakse teenused, mida osutatakse ja rahastatakse rehabilitatsiooniteenuse raames
- Tegevuskavasse märgitud muud teenused iseseisvaks toimetulekuks ei kuulu rehabilitatsiooniteenuse hulka, vaid need on toimetulekuvõime parendamiseks soovituslikud ja rahastatakse teistest allikatest (KOV, isik ise)

REHABILITATSIOONITEENUSE OSUTAMISE JÄRELEVALVE

- Riiklikku järelevalvet selle üle, kas rehabilitatsiooniteenuse osutajad täidavad sotsiaalhoolekande seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid, teeb Sotsiaalkindlustusamet volitatud järelevalveametniku kaudu
- Teenuse kvaliteedi jälgimine

REHABILITATSIOONITEENUSE OSUTAJAD

- Rehabilitatsiooniteenust pakuvad asutused, kes on Sotsiaalkindlustusameti poolt registreeritud majandustegevuse registris rehabilitatsiooniteenuse osutajatena ja kellega Sotsiaalkindlustusamet on sõlminud halduslepingu
- Sotsiaalkindlustusamet sõlmib halduslepingu rehabilitatsiooniteenuse osutajatega, kes vastavad sotsiaalhoolekande seaduses ja halduskoostöö seaduses sätestatud nõuetele
- Rehabilitatsiooniteenuse osutajate kontaktandmed on Sotsiaalkindlustusameti kodulehel aadressil <http://www.ensib.ee/rehabilitatsiooniteenuse-osutajate-nimekiri-2/>

REHABILITATSIOONITEENUSE TULEVIK

- Muutub vajaduspõhiseks
- Suunatus multiprobleemsete juhtumitega isikutele

ERIHOOLEKANDETEENUS

- Psüühilise erivajaduse all mõistetakse psüühikahäireid, mis on rahvusvahelises haiguste klassifikaatoris (RHK-10) toodud klassifikatsiooni alusel psüühika- ja käitumishäired F00-F99
- Psüühikahäire hõlmab nii psüühiliselt haiged kui ka vaimse alaarenguga isikuid
- Erihoolekandeteenusteks nimetatakse Eestis psüühilise erivajadusega inimestele mõeldud teenuseid
- Erihoolekandeteenuste eesmärk on inimese iseseisva toimetuleku arendamine ning tegevuste juhendamine
- Inimene peaks ise maksimaalselt panustama oma igapäevaelu tegevustesse ning teda juhendatakse ja aidatakse tema vajaduste järgi

ERIHOOLEKANDETEENUSELE SUUNAMINE

- Erihoolekandeteenusele suunamist soovijal peab olema koostatud rehabilitatsiooniplaan sh täpsustatud isiku vajadus erihoolekandeteenuse saamiseks. Juhul, kui isikul on olemas kehtiv rehabilitatsiooniplaan, esitab ta taotluse erihoolekandeteenusele suunamiseks koos taotlusel märgitud dokumentidega Sotsiaalkindlustusameti elukohajärgse piirkonna juhtumikorraldajale.
- Igapäevaelu toetamise teenusele suunamiseks piisab psühhiaatri hinnangust, kohtumääruse alusel ööpäevaringsele erihooldusteenusele asumiseks teeb kohus vastavasisulise otsuse ning rehabilitatsiooniplaani koostamine ei ole inimese jaoks kohustuslik

TAVAÜHISKONNAS KODUSES KESKKONNAS TOIMETULEKUT TOETAVATEKS TEENUSTEKS LOETAKSE IGAPÄEVAELU TOETAMISE TEENUST, TOETATUD ELAMISE TEENUST JA TÖÖTAMISE TOETAMISE TEENUST

- **Igapäevaeltu toetamise teenuse** eesmärgiks on: inimese parim võimalik iseseisev toimetulek ja areng läbi psühhosotsiaalse toimetuleku toetamise, igapäevaeltu toimetulekuoskuste ja tööoskuste kujundamise ning isikuga koos elavate inimeste nõustamise
- kujundada isiku isiklikke ja igapäevaeltu oskusi, kaasates ta nimetatud oskusi arendavatesse tegevustesse, arvestades isiku terviseseisundit
- juhendada isikut sotsiaalsete suhete loomisel, säilitamisel ja arendamisel
- juhendada isikut aja planeerimisel ja vaba aja sisustamisel
- juhendada isikut tervishoiu-, sotsiaal-, posti-, finants- ja muude teenuste kasutamisel ning hariduse omandamise võimaluste leidmisel ja elluviimisel
- kujundada isiku tööoskusi ja võimaldama isikule töö tegemise harjutamist
- nõustada isiku lähedasi, sealhulgas isikuga samas eluruumis elavaid isikuid igapäevaeltu toetamise teenust saama õigustatud isiku käitumise ja temaga suhtlemise eripärades

TAVAÜHISKONNAS KODUSES KESKKONNAS TOIMETULEKUT TOETAVATEKS TEENUSTEKS LOETAKSE IGAPÄEVAELU TOETAMISE TEENUST, TOETATUD ELAMISE TEENUST JA TÖÖTAMISE TOETAMISE TEENUST

- **Töötamise toetamise teenuse** eesmärgiks on juhendada ja nõustada inimest tema iseseisva toimetuleku toetamiseks ja elukvaliteedi parandamiseks tema võimetele sobiva töö otsimisel
- motiveerida isikut tööle asuma
- leida isiku huvidest lähtuvalt tema võimetele sobiv töö
- toetada isikut, juhendada teda tööandja tööjuhiste kohaselt ja nõustada teda töötamise ajal
- juhendada ja nõustada isiku tööandjat viimase nõusolekul teenust saama õigustatud isiku tööle rakendamisel

TAVAÜHISKONNAS KODUSES KESKKONNAS TOIMETULEKUT TOETAVATEKS TEENUSTEKS LOETAKSE IGAPÄEVAELU TOETAMISE TEENUST, TOETATUD ELAMISE TEENUST JA TÖÖTAMISE TOETAMISE TEENUST

- **Toetatud elamise teenus** on isiku sotsiaalse toimetuleku ja integratsiooni toetamine temale eluruumi kasutusse andmise võimaluse loomise kaudu koos juhendamise ja majapidamise ja igapäevaelu korraldamises eesmärgiga tagada isiku võimalikult iseseisev toimetulek iseseisvalt elades
- juhendada isikut igapäevaelu ja majapidamise korraldamisel, sealhulgas igapäevaeluga seotud eelarve koostamisel
- juhendada isikut eluruumi kasutamise ja hooldamisega seotud teenuste, sealhulgas posti- ja finantsteenuste kasutamisel
- abistada ühise elukorralduse reeglites kokku leppimises ja kokkulepete täitmises, kui ühte eluruumi jagavad vähemalt kaks teenust saavat isikut
- valmistada isikut ette iseseisvaks elamiseks ning juhendada ja abistama teda iseseisvalt elamiseks elamispinna hankimisel

TAVAÜHISKONNAS KODUSES KESKKONNAS TOIMETULEKUT TOETAVATEKS TEENUSTEKS LOETAKSE IGAPÄEVAELU TOETAMISE TEENUST, TOETATUD ELAMISE TEENUST JA TÖÖTAMISE TOETAMISE TEENUST

- ❑ **Kogukonnas elamise teenuse** sisuks on inimese põhivajaduste rahuldamiseks ja arenguks soodsa peresarnase elukorralduse loomine koos majutuse ja toitlustamisega, eesmärgiga suurendada isiku iseseisvat toimetulekuvõimet ja arendada oskusi igapäevase elu tegevuste korraldamises ühistes tegevustes osalemise kaudu
- ❑ luua isikule turvaline ja arenguks soodne peresarnane elukeskkonna ja -korraldus
- ❑ kujundada isiku isiklikke ja igapäevaelu oskusi, kaasates ta nimetatud oskusi arendavatesse tegevustesse, arvestades isiku terviseseisundit
- ❑ juhendada isikut aja planeerimisel ja vaba aja sisustamisel
- ❑ kujundada isiku tööoskusi ja arendada tema töövõimeid
- ❑ lähtuvalt teenust saava isiku võimetest ja oskustest pakkuda talle oma territooriumil võimalust töötada või kaasata ta ühises majapidamises töösarnasesse tegevusse ning juhendada isikut töötamise või töösarnase tegevuse tegemise juures

ÖÖPÄEVARINGNE ERIHOOLDUSTEENUS

- **Ööpäevaringne erihooldusteenus** on isiku ööpäevaringne hooldamine ja arendamine koos majutus- ja toitlustusteenuse osutamisega, eesmärgiga tagada teenusel viibiva isiku iseseisva toimetulekuvõime säilitamine ja suurendamine ning isiku arendamine ja turvaline elukeskkond teenuse osutaja territooriumil
- tagada ööpäevaringset erihooldusteenust saava isiku turvalisuse
- abistada isikut enese eest hoolitsemisel
- järgida tervishoiuteenuse osutaja poolt isikule määratud raviskeemi
- luua kohtumäärusega hoolekandetasutusse paigutatud isikule võimalused töötamiseks või töösarnaseks tegevuseks oma territooriumil
- täita igapäevaelu toetamise teenusele sätestatud tegevusi

ÖÖPÄEVARINGNE ERIHOOLDUSTEENUS

- **Kohtumäärusega hoolekandeesutusse paigutatud isikule:**
- tagada, et kohtumäärusega hoolekandeesutusse paigutatud isik ei lahkuks ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise ruumidest ega territooriumilt ilma ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja poolt tagatud saatjata
- tagada ööpäevaringse pideva kontrolli ja ülevaate kohtumäärusega hoolekandeesutusse paigutatud isiku liikumise, asukoha ja tegevuste üle
- tagada, et kohtumäärusega hoolekandeesutusse paigutatud isik ei seaks ohtu ennast või teisi isikuid.
- **Sihtgrupid:**
Eraldi osutatakse teenust ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega isikutele, sügava liitpuudega isikutele ja kohtumääruse alusel teenusele paigutatud isikutele.
Ebastabiilse remissiooni korral vahelduvad paranemise ja haiguse ägenemise hood pidevalt ja seisund on sageli muutuv.
Sügavaks liitpuudeks ööpäevaringse erihooldusteenuse tähenduses on raske või sügav vaimne alaareng ja muu puude olemasolu puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel (liikumispuue, nägemispuue).
Kohtumääruse alusel paigutatakse ööpäevaringsele erihooldusteenusele inimesed, kes on iseendale või teistele ohtlikud ning kelle puhul muud hoolekandemeetmed ei ole osutunud piisavateks

REHABILITATSIOONI- JA ERIHOOLEKANDETEENUSEGA SEOTUD ÕIGUSAKTID

- Sotsiaalhoolekande seadus
- Rehabilitatsiooniteenuse taotluse vorm ja nõutavate dokumentide loetelu, rehabilitatsiooniteenusele suunamiskirja vorm ning rehabilitatsiooniteenuse kulude hüvitamise arve vorm ning arve alusel kulude hüvitamise kord ja tingimused
- Rehabilitatsiooniteenuse raames osutatavate teenuste loetelu, teenuste hindade ja teenuse maksimaalne maksumus
- Erihoolekandeteenuste taotluses esitatavate andmete koosseisu, taotluse vormi ja taotlusega esitatavate nõutavate dokumentide loetelu ning isiku omaosaluse puudujääva osa hüvitamise taotluses esitatavate andmete koosseisu, taotluse vormi ja taotlusega esitatavate nõutavate dokumentide loetelu
- Erihoolekandeteenuste maksimaalsed maksumused, kulude koostisosad ja riigieelarvest makstava tasu maksmise täpsemad tingimused ja kord
- Erihoolekandeteenuse osutaja kogutavate ja säilitatavate dokumentide loetelu
- Lapsehoiuteenuse ja asenduskoduteenuse ning erihoolekandeteenuste tegevusloa vormi ja taotlemisel nõutavate dokumentide loetelu
- Majandustegevuse registrisse kantavate teenuse osutajate andmete loetelu ja teavitamist vajavate muudetud andmete loetelu
- Tervisekaitsenõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile

SOTSIAALTOETUSED PUUETEGA INIMESTE LE

- Toetusi määratakse ja makstakse Eesti alalisele elanikule või tähtajalise elamisloa või tähtajalise elamisõiguse alusel Eestis elavale isikule lisakulutusi põhjustava keskmise, raske või sügava puude korral
- Taotlemisel tuleb esitada:
  1. vormikohane avaldus
  2. taotleja pass või ID-kaart
  3. ekspertiisi otsus puude raskusastme kohta
- Mõne toetuse liigi puhul tuleb esitada lisadokumente
- **Sotsiaaltoetuste arvutamise aluseks on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määr. Sotsiaaltoetuste määr 2012. aastal on 25,57 eurot.**

SOTSIAALTOETUSED PUUETEGA INIMESTELE

- **Puudega lapse toetust** makstakse igakuiselt kuni 16-aastasele puudega lapsele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud tegevusteks:
  - keskmise puudega lapsele 270% sotsiaaltoetuste määrast (2012.aastal 69,04 eurot)
  - raske või sügava puudega lapsele 315% sotsiaaltoetuste määrast (2012.aastal 80,55 eurot)

Dokumentidest tuleb selle toetuse puhul täiendavalt esitada lapse sünnitunnistus

- **Puudega tööelise inimese toetust** makstakse igakuiselt puudega tööelisele inimesele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks.

Toetust makstakse igakuiselt vastavalt lisakuludele, kuid mitte vähem kui 65% sotsiaaltoetuste määrast (2012. aastal 16,62 eurot) ja mitte rohkem, kui 210% sotsiaaltoetuste määrast (2012. aastal 53,70 eurot) kuus.

SOTSIAALTOETUSED PUUETEGA INIMESTELE

- **Puudega vanaduspensioniealise inimese toetust** makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega vanaduspensioniealisele inimesele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevusteks:
  - keskmise puudega isikule 50% sotsiaaltoetuste määrast (2012. aastal 12,79 eurot)
  - raske puudega isikule 105% sotsiaaltoetuste määrast (2012. aastal 26,85 eurot)
  - sügava puudega isikule 160% sotsiaaltoetuste määrast (2012. aastal 40,91 eurot)

- **Õppetoetust** makstakse igakuiselt mittetöötavale puudega õppurile, kes õpib gümnaasiumi 10.—12. klassis, kutseõppeasutuses või kõrgkoolis ja kellel on puudest tingituna õppetöoga seotud lisakulutusi. Õppetoetust ei maksta juuli- ja augustikuu eest
- Õppetoetuse suurus on 25—100% sotsiaaltoetuste määrast vastavalt tegelikele lisakulutustele (2012. aastal 6,39-25,57 eurot)
- **Toetuse taotlemisel tuleb lisadokumentidena esitada:**
  - 1. õppeasutuse teatis õppimise kohta või õpilaspilet või üliõpilaspilet**
  - 2. dokument puudest tingitud ja õppetöoga seotud lisakulude olemasolu või selliste kulutuste tegemise vajaduse kohta**
  - 3. omakäeline kinnitus mittetöötamise kohta**

SOTSIAALTOETUSED PUUETEGA INIMESTELE

- **Puudega vanema toetust** makstakse igakuiselt kuni 16-aastast last ja põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppeasutuses õppivat kuni 19-aastast last
  - kasvatavale puudega üksikvanemale
  - kasvatavale ühele puudega abikaasadest
  - üksi kasvatavale puudega võõrasvanemale
  - üksi kasvatavale puudega eestkostjale
  - üksi kasvatavale puudega isikule, kui temaga on sõlmitud sotsiaalhoolekande seaduse alusel kirjalik perekonnas hooldamise leping
- Puudega vanema toetuse suurus on 75% sotsiaaltoetuste määrast (2012. aastal 19,18 eurot)
- **Toetuse taotlemisel tuleb lisadokumentidena esitada:**
  1. **lapse sünnitunnistus**
  2. **õpilaspilet või õppeasutuse teatis lapse õppimise kohta põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppeasutuses, kui toetust taotleb 16-19-aastast last kasvatav puudega isik**
  3. **perekonnaseisu tõendav dokument või üksikvanema tõend või toetuse taotleja omakäeline kinnitus, et ta kasvatav last üksinda, kui toetust taotleb last üksi kasvatav puudega isik**
  4. **teise abikaasa kirjalik nõusolek, kui toetust taotleb üks puudega abikaasadest**

SOTSIAALTOETUSED PUUETEGA INIMESTELE

- **Rehabilitatsioonitoetust** makstakse 16-65-aastasele puudega isikule majandustegevuse registris registreeritud rehabilitatsiooniteenuse osutajalt rehabilitatsiooniteenuse saamiseks.
- Rehabilitatsioonitoetust makstakse tegelike rehabilitatsioonikulude osaliseks hüvitamiseks kuni 200% sotsiaaltoetuste määrast kalendriaasta jooksul (2012. aastal 51,14 eurot).
- ***Toetuse taotlemisel tuleb lisadokumendina esitada dokument rehabilitatsioonikulude kohta***

SOTSIAALTOETUSED PUUETEGA INIMESTELE

- **Töötamistoetust** makstakse 16-aastasele ja vanemale töötavale puudega inimesele, kellel on puudest tingituna tööga seotud lisakulutusi.
- Töötamistoetust makstakse puudega inimese enda poolt tehtud puudest tingitud töötamisega seotud tegelike kulutuste osaliseks hüvitamiseks kuni 10-kordses sotsiaaltoetuste määras kolme kalendriaasta jooksul toetuse esmakordsest määramisest arvates. Kui kolme kalendriaasta jooksul tehtud lisakulud on maksimumsummast väiksemad, makstakse toetusena välja puudega inimese poolt kauba või teenuse eest tegelikult tasutud summa.
- Toetusega hüvitatavad kulutused peavad olema tehtud töötamise ajal. Enne töötamise algust ja peale töötamise lõppu tehtud kulutuste hüvitamiseks toetust ei maksta. Toetust makstakse vastavalt esitatud kuludokumentidele kalendriaasta kestel tehtud kulutuste eest. Eelmisel kalendriaastal tehtud kulutuste eest makstakse toetust, kui avaldus toetuse saamiseks on esitatud hiljemalt jooksva aasta 31. märtsil.
- **Toetuse taotlemisel tuleb lisadokumentidena esitada:**
  - 1. tööraamat või muu töötamist tõendav dokument**
  - 2. dokument töötamisega seotud kulude kohta**
  - 3. kirjalik selgitus puudest tingitud ja töötamisega seotud lisakulu vajaduse kohta**

SOTSIAALTOETUSED PUUETEGA INIMESTELE

- **Täienduskoolitustoetust** makstakse töötavale puudega inimesele tööalaseks ja tasemekoolituseks.
- Täienduskoolitustoetust makstakse tegelike koolituskulude osaliseks hüvitamiseks kuni 24-kordses sotsiaaltoetuste määras kolme kalendriaasta jooksul toetuse esmakordsest määramisest arvates.
- ***Toetuse taotlemisel tuleb lisadokumentidena esitada:***
  1. ***tööraamat või muu töötamist tõendav dokument***
  2. ***dokument täienduskoolituskulude kohta***

- ***Puudega lapse toetust, puudega tööealise inimese toetust, puudega vanaduspensioniealise inimese toetust või puudega vanema toetust saanud isikult puude raskusastme korduval tuvastamisel enne ühe aasta möödumist toetuse maksmise lõpetamisest, uut taotlust ei nõuta, välja arvatud juhul, kui isikul tekib õigus uuele toetuse liigile või puudega vanema toetusele järgmise lapse kohta. Eelnevalt nimetatud juhul määratakse toetus puude raskusastme tuvastamise päevast.***

SOTSIAALTOETUSTEGA SEOTUD ÕIGUSAKTID

- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus
- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste taotlemiseks vajalike täiendavate dokumentide loetelu ja dokumentide vormid
- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramise ja väljamaksmise kord ning tähtajad
- Töötamistoetuse määramise ja maksmise kord

MULTIPROBLEEMSETELE INIMESTELE VAJADUSTEPÕHISTE TEENUSTE PAKKUMINE LÄBI JUHTUMIPÕHISE VÕRGUSTIKUTÖÖ PILOTEERIMISE JAANUAR 2012 – DETSEMBER 2013

Projekti tegevuse eesmärk:

- Multiprobleemidega inimeste ja nende pereliikmete toimetulekuvõime suurendamine
- Tööealiste inimeste suundumine aktiivseid tööturuteenuseid saama ja/või tööle rakendumine

Alaesmärgid:

- Toetada juhtumipõhise võrgustikutöö meetodi kasutamist kohalikes omavalitsustes keerukate kliendijuhtumite lahendamisel
- Arendada võrgustikutööd (kohalikud omavalitsused, Töötukassa, teenusepakkujad jt)
- Parandada nõustamisteenuste kättesaadavust

PROJEKTI SIHTGRUPP *(multiprobleemidega inimesed)*

Erisuguste vajadustega tööealised inimesed ja nende pereliikmed, keda ei ole võimalik aidata vaid kohalike omavalitsuste üksikteenuste või toetustega, sest neil on rohkem kui üks takistus, (näiteks hoolduskoormus, hooldusvajadus, puue, sotsiaalsete oskuste puudumine, motivatsiooni puudumine, transpordi puudumine, eluaseme puudumine jne) mille tõttu nad ei tule toime igapäevase elu ja töөлkäimisega

SOTSIAALKINDLUSTUSAMETI TEGEVUSED

- Projekti tegevusi viib läbi Sotsiaalkindlustusamet
- Tööle on võetud projektijuht, 0,5 kohaga raamatupidaja ja 4 koordinaatorit (asukohaga Tallinnas, Tartus, Jõhvis, Pärnus)
- Läbiviidud on riigihange teenuseosutajate leidmiseks
- Sõlmitud on 21 lepingut teenuste osutamiseks
- Maakondades toimunud 14 infopäeva
- Info Sotsiaalkindlustusameti kodulehel aadressil <http://www.ensib.ee/projektid>

KOORDINAATORI TEGEVUSED

- Kohalike omavalitsuste poolt pakutavate teenuste/toetuste kaardistamine
- Multiprobleemidega inimeste juhtumite lahendamine, sh tööhõivemeetmetega seostamine ja inimestele vajalike nõustamisteenuste pakkumine
- Võrgustikutöö korraldamine
- KOV juhtumipõhise võrgustikutöö protsessi kirjelduse väljatöötamine

Täna teid kuulamast!

- **Riina Järve-Tammiste**
sotsiaalteenuste ja ekspertiisi osakonna peaspetsialist
Telefon **620 8302**
E-post: riina.jarve-tammiste@ensib.ee
- Sotsiaalkindlustusameti **koduleht**: www.ensib.ee
- Sotsiaalkindlustusameti **e-post**: ska@ensib.ee
- Sotsiaalkindlustusameti **infotelefon**: **16106**
- Sotsiaalkindlustusameti **referent**: **640 8118**
- Sotsiaalkindlustusameti **postiaadress**: **Lembitu 12, 15092 Tallinn**